

ОК 4. СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 4. УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ ТА ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ

спеціальність	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	обов'язковість дисципліни	Обов'язкова
освітня програма	Теорія і методика професійної підготовки та менеджменту освіти	факультет	менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	Третій (освітньо-науковий)	кафедра	Менеджменту, бізнесу і адміністрування

ВИКЛАДАЧ

Пасемко Галина Павлівна

Вища освіта – спеціальність «Політична економія»; «Правознавство».
Науковий ступень – доктор наук з державного управління.
Вчене звання – професор.
Досвід роботи – 39 років.

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка наукових статей та методичних розробок з тематики курсу;
- гарант ОП «Публічне управління та адміністрування» другого (магістрського) РВО;
- учасниця наукових і методичних конференцій;
- учасниця IESF ГО «Міжнародна фундація науковців та освітян»;
- здійснюю підготовку наукових кадрів в якості наукового керівника;
- брала участь в атестації наукових кадрів в якості офіційного опонента.

Міжнародне дистанційне науково-педагогічне стажування на тему: «Публічне управління та адміністрування: досвід Європейського Союзу» (2024 р.).

телефон	+380667680517	електронна пошта	pasemko. gal@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle; Goggle Meet
---------	---------------	------------------	---	-----------------------	------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Формування знань та вмінь щодо формування і реалізації знань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з управлінням інтелектуальною власністю, отримання необхідних навичок кваліфікації результатів творчої діяльності захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та володільників.
------	--

Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання.
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен: 1. Знати вимоги до розробки наукових проєктів та їх реалізації, процедури, пов'язані з реєстрацією прав інтелектуальної власності. 2. Знати методику підготовки та проведення навчальних занять різних організаційних форм. 3. Планувати та реалізовувати наукові проєкти і програми в галузі професійної освіти; реєструвати право інтелектуальної власності. 4. Здійснювати у науковій та професійній літературі, базах даних, інших джерелах пошук необхідної інформації з професійної освіти і дотичних питань, систематизувати, аналізувати та оцінювати відповідну інформацію. 5. Брати участь у грантових програмах, виконанні бюджетних, госпдоговірних та ініціативних науково-дослідних робіт, забезпечувати право інтелектуальної власності на результати дослідницької діяльності. 6. Застосовувати в практичній діяльності законодавчу базу щодо захисту права інтелектуальної власності, впровадження результатів науково-дослідної та проєктної діяльності у сфері професійної освіти. 7. Здатність до впровадження результатів наукових досліджень у виробництво та освітній процес, управління проєктами. Поточний контроль знань шляхом опитування, написання контрольних робіт під час занять.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 14 годин лекцій, 16 годин практичні заняття; підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу наукової інформації, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань. ФК 16. Здатність до наукового пошуку на основі різноманітних методів у галузі професійної освіти, виявлення, постановки та вирішення науково-педагогічних задач та проблем. ФК 20. Здатність до наукової комунікації, аргументовано проводити наукові та просвітницькі заходи, дискусії в галузі професійної освітньо-наукової діяльності; на високому рівні презентувати дослідницьку роботу науковій спільноті, зокрема на міжнародному рівні. ФК 23. Здатність забезпечувати право інтелектуальної власності на результати дослідницької / інноваційної діяльності в галузі професійної освіти; виявляти прогресивні ідеї зарубіжного досвіду, обґрунтовувати пропозиції з впроваджувати здобутих результатів у вітчизняну систему освіти.	Програмні результати навчання	ПРН4. Знати вимоги до розробки наукових проєктів та їх реалізації, процедури, пов'язані з реєстрацією прав інтелектуальної власності. ПРН10. Знати методику підготовки та проведення навчальних занять різних організаційних форм. ПРН22. Планувати та реалізовувати наукові проєкти і програми в галузі професійної освіти; реєструвати право інтелектуальної власності. ПРН40. Здійснювати у науковій та професійній літературі, базах даних, інших джерелах пошук необхідної інформації з професійної освіти і дотичних питань, систематизувати, аналізувати та оцінювати відповідну інформацію. ПРН 41. Брати участь у грантових програмах, виконанні бюджетних, госпдоговірних та ініціативних науково-дослідних робіт, забезпечувати право інтелектуальної власності на результати дослідницької діяльності. ПРН48. Застосовувати в практичній діяльності законодавчу базу щодо захисту права інтелектуальної власності, впровадження результатів науково-дослідної та проєктної діяльності у сфері професійної освіти. ПРН52. Здатність до впровадження результатів наукових досліджень у виробництво та освітній процес, управління проєктами.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Лекція 1.	Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини.	ЛПЗ 1	Поняття та види інтелектуальної, творчої діяльності. Поняття права інтелектуальної власності. Предмет та метод управління інтелектуальною власністю. Принципи права	Самостійна робота	Система права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Зміст права інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності. Інтелектуальна
-----------	--	-------	---	-------------------	---

			інтелектуальної власності. Поняття та види правовідносин інтелектуальної власності.		власність: визначення, структура та роль у сучасних умовах. Поняття права інтелектуальної власності в Україні та його джерела.
Лекція 2.	Патентне та авторське право.	ЛПЗ 2	Поняття авторського права. Поняття та ознаки патентного права. Поняття та умови правової охорони об'єктів патентного права. Поняття та ознаки наукового відкриття. Поняття та ознаки топографій інтегральних мікросхем. Поняття та ознаки раціоналізаторських пропозицій. Поняття та ознаки сортів рослин. Поняття та ознаки порід тварин.		Поняття та ознаки об'єктів авторського права. Види (класифікація) об'єктів авторського права. Поняття та ознаки комерційної таємниці. Види майнових прав на комерційну таємницю. Ризики використання інтелектуальної власності в умовах глобалізації. Розвиток інтелектуальної складової глобальних економічних процесів.
Лекція 3.	Державна система інтелектуальної власності.	ЛПЗ 3	Структура державної системи правової охорони інтелектуальної власності. Правовідносини у сфері інтелектуальної власності в Україні. Структура державної системи правової охорони інтелектуальної власності. Державне управління інтелектуальною власністю. Основні засади державного управління інтелектуальною діяльністю. Інтелектуальна власність в системі національної економічної безпеки в умовах глобалізації.		Міжнародно-правова охорона промислової власності. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності за кордоном. Завдання Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Життєвий цикл інтелектуальної власності в інноваційній економіці. Особливості інтелектуальної власності у сучасній інноваційній економіці. Цифровізації є автоматизація процесу правової охорони інтелектуальної власності. Технологія блокчейн для управління інтелектуальною власністю. Концепція чотирьох компонентної спіралі Quadruple Helix інтелектуального співробітництва.
Лекція 4.	Міжнародні системи інтелектуальної власності.	ЛПЗ 4	Міжнародні угоди в сфері інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність в інноваційній економіці. Глобальний характер інтелектуальної власності Використання глобалізаційного досвіду світових країн-лідерів у сфері охорони інтелектуальної власності		Характеристика закритих і відкритих моделей інноваційного використання інтелектуальної власності в сучасній економіці. Розвиток цифрових сервісів з обслуговування інтелектуальної власності для України. Специфіка діяльності цифрових сервісів інтелектуальної власності України та Європейського Союзу. Проблеми розвитку інтелектуальної власності в країнах, що розвиваються. Охорона інтелектуальної власності у світовій економіці як ключовий чинників формування конкурентоспроможності національних економік та забезпечення сталого розвитку інноваційної діяльності.
Лекція 5.	Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності.		Мета і принципи правової охорони. Охорона прав на об'єкти промислової власності. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності за кордоном. Роль держави в забезпеченні охорони інтелектуальної власності.		Сучасна модель державного забезпечення охорони інтелектуальної власності. Цифрова трансформація державного адміністрування інтелектуальної власності. Сутність та джерела інвестицій. Механізм формування цін в сфері інтелектуальної власності.
Лекція 6.	Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності.	ЛПЗ 6	Економічна сутність оцінки вартості інтелектуальної власності та мета її оцінки. Методи оцінки інтелектуальної власності та їх економічна суть. Нормативне забезпечення регулювання оціночної діяльності.	Самостійна робота	

Лекція 7.	Захист авторських прав та інтелектуальної власності	ЛПЗ 7	Поняття, форми, засоби та способи захисту права інтелектуальної власності. Адміністративно-правовий порядок захисту права інтелектуальної власності. Цивільно-правовий порядок захисту права інтелектуальної власності. Кримінально-правовий порядок захисту права інтелектуальної власності. Система захисту прав інтелектуальної власності та її призначення. Порушення права інтелектуальної власності. Категорії спорів. Форми, порядок та способи захисту права інтелектуальної власності. Трансформація інтелектуальної власності в інноваційний продукт. Людський капітал та інтелектуальні ресурси в господарській діяльності. Комерціалізація інтелектуальної власності та її механізм.		Кримінально-правовий порядок захисту права інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності в рамках угоди TRIPS. Інноваційна діяльність в сфері інтелектуальної економіки. Міжнародний рух капіталу та економічна інтеграція. Управління науковими дослідженнями. Розробка та управління науковими проектами, організація досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності з урахуванням фінансування науково-дослідницьких робіт. Розробка плану проекту. Нормативно-правове регулювання управління науковими проектами. Показники оцінки ефективності наукового проекту. Засоби фінансування наукового проекту. Академічна доброчесність. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин ДБТУ.
Лекція 8.	Загальні засади методології управління науковими проектами	ЛПЗ 8	Сутність наукових проектів. Класифікація проектів. Учасники проекту. Життєвий цикл проекту. Значення управління проектами в сучасних умовах. Методи виявлення, отримання й аналізу інформації з різних джерел. Засоби організації та керування інформацією.		
Лекція 9	Академічна доброчесність.	ЛПЗ 9	Знання, що лежать у основі викладацької та наукової діяльності. Принципи навчання у вищій школі. Принципи академічної доброчесності та необхідність її дотримання. Необхідність академічної доброчесності. Принципи економічної доброчесності. Порушення академічної доброчесності. Академічний плагіат. Самоплагіат. Фабрикація. Фальсифікація. Види академічної відповідальності.		

Основна література	1. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. За заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с. 2. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: Підручник. 2-ге вид., стер. Київ : Знання, 2008. 431 с. 3. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень. К.: Вища школа, 2011. 271 с. 4. Буріменко Ю. І., Галан Л. В., Лебедєва І. Ю. та ін. Управління проектами: навч. посіб. / за ред. Ю. І. Буріменко. Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2017. 208 с. 5. Галаєва Л. В. Методологія та організація наукових досліджень. К.: НАУ, 2009. 78 с. http://elibrary.nubip.edu.ua/16958/	Методичні матеріали	1. Управління інтелектуальною власністю та захист авторських прав: опорний конспект лекцій для вивчення дисципліни здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) / Держ. біотехн. ун-т; авт.-уклад.: Г.П. Пасемко, О.М. Таран – Харків : [б. в.], 2026. –254 с.
--------------------	--	---------------------	---

6. Галаєва Л. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень. К.: НУБіПУ, 2014. 94 с.
7. Гонтарева І. В. Управління проектами: підручник ХарківХНЕУ, 2011. 444с.
8. Інтелектуальна власність: навч. посібник [Т. Г. Васильців, В. В. Апопій, Р. Л. Лупак, О. О.] Ільчук. Львів: Вид-во Львівської комерційної академії, 2015. 172 с.
9. Інтелектуальна власність: навчальний посібник [Р. Ю. Кожушко, М. В. Колосніченко, І. П. Остапчук, М. С. Винничук]. К.: КНУТД, 2014. 108 с.
10. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. Під ред. В.П. Мартинюка. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 360 с.
11. Мікульонюк І. О. Основи інтелектуальної власності: навч. посібник/ І. О. Мікульонюк; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". – К. : Ліра-К: Політехніка, 2008. – 232
12. Петрович Й.М., Новаківський І.І. Управління проектами: підручник Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 396 с.
13. Право інтелектуальної власності. Академічний курс: Підручник для вищих навч. закладів / О. А. Підпригора [та інші] ; ред. О. А. Підпригора, О. Д. Святоцький. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ін Юре, 2004. 672 с.
14. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю.М. Капіци: Кол. авторів: Ю.М. Капіца, С.К. Ступак, В.П. Воробйова та ін. Київ :Видавничий Дім «Слово», 2006. 1104 с.
15. Чумаченко І.В., Морозов В.В., Доценко Н.В., Чередниченко А.М. Управління проектами: процеси планування проектних дій: підручник / Київ: КРОК, 2014. 673 с.32.
16. Конституція України, 1996 р. від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із змінами)
17. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 № 2811-IX.
18. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 №3687-XII (із змінами).
19. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 № 3688-XII (зі змінами).
20. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII.
21. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10.02.1995 № 51/95-ВР
22. Пасемко Г.П., Довгаль С.В., Беседіна Г.Є., Чаговець О.В. Еволюційна парадигма сучасної економічної теорії: інтелектуальний аспект. Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва: Серія «Економічні науки». № 2. – Харків: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2018. С. 10-20.
23. Пасемко Г.П., Порохняк Н.В., Беседіна Г.Є. Сутність і особливості інтелектуального капіталу як економічного явища і поняття.- Slovak international scientific journal VOL.3 Bratislava, Slovakia. / №47, 2020 – С. 10-15.
24. Пасемко Г.П., Бага Л.Г., Беседіна Г.Є., Порохняк Н.В. Інтелектуальна специфіка людського капіталу підприємств України. - Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва: Серія «Економічні науки». № 2, т. 1.– Харків: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2021. – С. 152-161.
25. Пасемко Г.П., Бага Л.Г., Шевченко С.В., Порохняк Н.В. Формування інтелектуального капіталу в нематеріальних активах підприємств України. - Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва: Серія «Економічні науки». № 2, т. 2.– Харків: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2021. – С. 41-54.
26. Пасемко Г.П., Таран О.М. Стратегія розвитку інтелектуального капіталу // Журнал з менеджменту, економіки та технологій, № 3, 2024. С. 45-58. <https://journal-met.kh.ua/jme032404.html> DOI: 10.69803/2312-3427-2024-3-45
27. Пасемко Г.П., Власенко Т.В. Методологічні засади управління інтелектуальною власністю та науковими проектами // Економічний простір, 2025, № 202. С. 202-208. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.203.202-208>

2. Управління інтелектуальною власністю та захист авторських прав: тестові завдання для перевірки рівня засвоєння знань з дисципліни для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)/ Держ. біотехн. ун-т; авт.-уклад.: Г.П. Пасемко, О.М. Таран– Харків : [б. в.], 2026. – 49 с.

3. Управління інтелектуальною власністю та захист авторських прав: методичні вказівки для практичних занять, та самостійної роботи для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)/ Держ. біотехн. ун-т; авт.-уклад.: Г.П. Пасемко, О.М. Таран – Харків : [б. в.], 2026. – 24 с.

28. Пасемко Г.П., Сербін В.В. Управління інтелектуальною власністю та інтелектуальним капіталом персоналу підприємств // Інвестиції: практика та досвід , № 3, 2025 р., С. 40-44. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.3.40>
29. Пасемко Г. П., Таран О. М. Методологічні засади публічного управління інтелектуальною власністю в системі національної безпеки країни // Електронне наукове видання "Публічне адміністрування та національна безпека". 2025. № 12. <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2025-12-11732>
30. Пасемко Г. П., Власенко Т. В. Управління інтелектуальною власністю та науковими проєктами в глобальній інноваційній економіці // Інвестиції: практика та досвід , № 24, 2025 р., С. 39-45. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.24.290>
31. Положення про організацію освітнього процесу в ДБТУ: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-org-op-pol0.pdf/>.
32. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в ДБТУ: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-acad-pol1n.pdf/>.
33. Положення про освітні програми в ДБТУ: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-nm-op-pol4.pdf/>.
34. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Державному біотехнологічному університеті : <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-acad-pol7.pdf/>.
35. Положення про центр менеджменту якості освіти в ДБТУ: <http://btu.kharkov.ua/wp-content/uploads/2022/04/norm-b-acad-pol8.pdf/>.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ЄКТС (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (у тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у «Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин ДБТУ», виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.